

Startside>Dine rettigheder>Mindreåriges rettigheder i retssager

Mindreåriges rettigheder i retssager

1. Minimumsalder for, at en sagsøger selv kan indbringe en sag for retten

I Sverige er den kriminelle lavalder 15 år. Personer, der er fyldt 18 år, kan indbringe familie-, beskæftigelses-, migrations- og asylsager samt sager om forvaltningsretlige sanktioner for retten. I sager om uddannelse er minimumsalderen 16 år, og i sager om sundhedsspørgsmål (kun hvis det drejer sig om tvungen anbringelse i psykiatriske afdelinger/psykiatrisk behandling) og anbringelse i pleje er den 15 år (om end børn normalt vil være sagsøgte og ikke sagsøgere).

2. Særlige institutioner og kompetente myndigheder

Sverige har ikke særlige domstole for unge lovovertrædere. Børn under 15 år kan ikke retsforfølges og henvises i stedet til de sociale myndigheder, mens børn, der er mellem 15 og 18 år, retsforfølges ved de almindelige domstole. Sverige har almindelige domstole og forvaltningsdomstole. De arbejder parallelt. Forvaltningsdomstolene behandler klager over forvaltningsafgørelser.

Civilretlige sager og sager om forældremyndighed, bopæl og samvær behandles af de almindelige domstole. Der findes ingen særlige institutioner, der beskæftiger sig med børn i civile retssager i Sverige. De fleste familieretlige tvister henhører under de almindelige domstoles kompetence.

3. Retlige og politiske foranstaltninger med henblik på at undgå unødige forsinkelser i behandlingen af sager, der involverer børn

Når et barn er mistænkt for en forbrydelse, bør forældrene eller en anden person, der er ansvarlig for omsorgen for barnet, hurtigst muligt underrettes om forbrydelsen og afhøringen af barnet. Forældrene skal være til stede under afhøringen. Hvis der er tale om en alvorlig forbrydelse, bør de sociale myndigheder også underrettes hurtigst muligt om forbrydelsen og være til stede under afhøringen. Efterforskningen og retssagen er tilpasset til unge mistænkte. Retssagen bør afsluttes inden for en rimelig frist. Der er også en generel regel om, at relevante afgørelser og indledning af procedurer skal finde sted uden unødige forsinkelser, når børn er involveret i sager vedrørende forældremyndighed, bopæl og samvær.

4. Specifikke mekanismer og procedurer til støtte af børn samt metoder til at sikre, at barnets stemme høres

Både børn og voksne kan være parter i retssager. Børn, der er ofre for kriminalitet, har således samme ret til at blive hørt og til at deltage i sagen som voksne. I sager, hvor barnets redegørelse for begivenhederne er af særlig betydning (hvilket er tilfældet, når barnet er offer), bør en sagkyndig i børnepsykologi eller forhørspsykologi være til stede under afhøringen eller vurdere værdien af barnets redegørelse. Vidner er ikke omfattet af retten til at blive hørt, uanset om vidnet er et barn eller en voksen. Vidner er ikke parter i retssagen og spiller ikke nogen rolle i straffesagen, bortset fra deres redegørelse for, hvad der er sket, hvis det er nødvendigt.

5. Tværfaglige arbejdsmetoder

Forskellige aktører, f.eks. politiet, anklagemyndigheden, sundhedsvæsenet og de sociale myndigheder, skal samarbejde. Når et barn er offer for vold, ligger hovedansvaret for samarbejdet hos de sociale myndigheder. De fleste kommuner har såkaldte høringsgrupper med repræsentanter for de sociale myndigheder, anklagemyndigheden, politiet, børnesundhedstjenester og børne- og ungdomspsykiatriske tjenester, der træffer afgørelse om koordineringen af indsatsen og planlægningen og beslutter, i hvilken rækkefølge de forskellige aktører skal reagere, når der er udarbejdet en rapport om en forbrydelse mod et barn. Hvis et barn er offer for en forbrydelse eller mistænkes for at have begået en forbrydelse, skal politiet og anklagemyndigheden altid samarbejde. Der indledes også et samarbejde med de sociale myndigheder og andre relevante aktører.

6. Foranstaltninger, der skal sikre, at barnets tarv kommer i første række

Ifølge svensk lov skal barnets tarv komme i første række ved almindelige domstole, hvilket betyder, at domstolen skal tage hensyn til det enkelte barns tarv. I sager vedrørende forældremyndighed, bopæl og samvær træffer domstolen afgørelse om barnets tarv. Der er imidlertid ikke noget generelt princip i svensk forvaltningsret, hvorefter myndighederne eller forvaltningsdomstolene skal tage hensyn til barnets tarv, eller at der skal lægges særlig vægt på barnets tarv. Forvaltningsretten adskiller sig derfor på dette punkt fra civilretten. Sektorspecifik lovgivning har imidlertid indført princippet om, at der i varierende grad skal tages hensyn til barnets tarv på visse specifikke forvaltningsretlige områder.

7. Overvågning og fuldbyrdelse af afgørelser i sager, der involverer børn

Børn under 15 år kan ikke gøres strafferetligt ansvarlige for de forbrydelser, de har begået. Det grundlæggende princip er, at unge lovovertrædere først skal henvises til de sociale myndigheder og ikke til kriminalforsorgen. Der anvendes særlige sanktioner, som kun gælder for unge lovovertrædere i alderen 15-21 år. Unge lovovertrædere i alderen 18-21 år idømmes ofte samme sanktioner som voksne. Hvis gerningsmanden begik forbrydelsen, inden vedkommende var fyldt 21 år, bør der tages særligt hensyn til hans eller hendes unge alder ved fastsættelsen af straffen. Bestemmelserne om fuldbyrdelse af domme afsagt af civile domstole er de samme for børn og voksne. Hvis en modpart ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til en dom eller afgørelse, kan parten anmode den svenske retshåndhævende myndighed om fuldbyrdelse af dommen eller afgørelsen. Forældreloven indeholder bestemmelser om fuldbyrdelse af domme eller afgørelser om forældremyndighed, bopæl og samvær samt andre afgørelser i henhold til loven. Barnets tarv bør komme i første række ved fuldbyrdelsen af sådanne domme eller afgørelser.

8. Adgang til retsmidler

Der er generel ret, dvs. ikke udelukkende for mindreårige ofre, til at anmode om prøvelse af en afgørelse om ikke at rejse tiltale. Kun berørte parter kan dog fremsætte en sådan anmodning. Mindreårige ofre, såvel som voksne ofre, kan søge erstatning fra gerningsmanden. Inden for civilretten kan børn, eftersom de generelt ikke har partsevne, kun få adgang til klage-, appel- eller prøvelsesmekanismer via deres retlige repræsentant.

9. Generelle regler for adoption (af et barn eller en voksen)

Afgørelser om adoption træffes af domstolen. Ansøgning indgives af den person/de personer, der ønsker at adoptere. Domstolen undersøger, om adoption er hensigtsmæssig. Der må kun gives tilladelse til adoption af et barn, hvis det konstateres, at adoptionen er til barnets fordel.

[Børnevenlig retspleje i Sverige](#) (255 Kb)

Sidste opdatering: 31/07/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.